

už patří minulosti, v poezii je dost místa i pro havrany, kteří nepřilétají s květinou, i – dejme tomu – pro čejší pláč, a co je tu opelichaného, to právě jsou jen recenzentovy křovácké způsoby.

(*Rovnost* 104, 1989, č. 79, 4. 4., s. 5)

MYSTIK A STRÁŽCE POKLADU

Jiří Trávníček

Myslím, že nemá celkem valného smyslu přít se s Milanem Blahynkou, autorem polemické repliky na mou recenzi sbírky Ivana Skály Havran nepřilétá s květinou, o obviněních typu, zda se ve své „estétské nesnášenlivosti“ (a kdoví, jestli ještě ne v něčem horším) přiučuji u Václava Černého. Jednak je dílo tohoto českého romanisty (žijícího v letech 1905–1987) poněkud složitější povahy, než se snaží vidět svým ideologickým objektivem Milan Blahynka, jednak má daný argument asi stejnou hodnotu, jako kdybych já teď zapracoval do Blahynkova myšlenkového rodokmene jméno A. A. Ždanova a začal konstruovat, jak se pro změnu náš kritik učí od tohoto „inženýra lidských duší“ dogmatismu a likvidátorství.

Nadto je smůlou Blahynkova polemického podniku, že vlastně není; kritik Blahynka nejprve pouze otáčí mé charakteristiky Skálovy poezie proti mně (ó, sílo inverze a obrácených sibiřských toků!), ve druhé části se diví, žasne, zajíká a lamentuje, ve třetí na mě zavěsil vzpomenuťého již „zloducha“ V. Černého (pozor, vytahují se těžké kalibry!) a v poslední je býti autorovi recenze Skálovy sbírky jen křovákem s opelichanými způsoby (hanba mu!). – No dobře, jako divadelní výkon to špatné není; má to gradaci, emocionální náboj i dostatek sveřeposti, ale na to, aby to byla polemika, mi zde přece jen chybí nějaký ten protiargument. Situace – zdá se – je vážnější tím, že Blahynka napsal na zmíněnou sbírku sám dvě recenze (Kmen č. 4/1989 a Nové knihy č. 6/1989), ale ať si je čtu, jak si je čtu, ani z nich kloudný věru nejsem; především mi není jasné, co je zde Skála a co Blahynka, čímž se mi ani nedaří zjistit, jaké stano-

visko kritik ke sbírce zaujímá. Nic ze Skály ani nadvakrát (plus polemika s mou recenzí) Blahynka nerozkrývá; nepodává zprávu, o jaký že to typ poezie jde; koná se tu jen úžas, fascinace a postupné proplétání Skálovou poezií, čímž oba posléze splývají v jeden celek. Inu, magie!

A jestliže Blahynkovi stačí, že si někdo občas zašermuje slovem z politického slovníku, zpárkrát ukápně hněvu a nenávisti (jež příčinnivá kritika bryskně povýší na ctnost), vztyčí nad sebou několik transparentů, pak potěšpánbůh, milý kritiku, dost snadný návod, kterak se stát básníkem. Ani se proto nedivím tomu, co mi Blahynka vytýká, že sice mám poličeno na „estetické chyby“; on totiž estetiku – sféru hledání hodnot – ze svého průzoru zcela vyloučil; a že je literární kritik a historik – k čertu s tím! Tady jde o onačejší věci. Zapomeňte na to, co je poezie, a vplujte do sfér „skálovsky prudkého prožitku“ (Jak to vypadá a co to žere? – zeptal by se asi nebožtík Šalda), pryč s pochybovačstvím, oddejte se mystickému zrění. Odhodte poznávání poetiky a básnického ustrojení – jde do tuhého. Čili: Skálovu poezii dle Blahynky nelze poznat, Skálovu poezii je nutno žít, a to naplno a fascinantně.

(*Rovnost* 104, 1989, č. 93, 20. 4., s. 5)

UJEDE NÁM VLAK?

Jaroslav Veis

Rád bych se alespoň stručně zmínil o něčem, o čem tu už nejednou padla řeč – o problému emigrační a nepublikované literatury.

Můj příspěvek vychází z toho, s čím jsem se střetl během čtyřměsíčního studijního pobytu ve Spojených státech, kde jsem měl nescísněkrát možnost i povinnost hovořit o naší literatuře jak s Američany, ať už se spisovateli, profesory, studenty a nakladateli, tak s ostatními autory z celého světa, kteří se účastnili mezinárodního spisovatelského programu iowské univerzity. Z valné většiny to byli lidé zcela otevření, nezátížení předem žádnými dogmaty a předpojatostmi.